

Týždeň od 18. do 24. mája

PROROCTVÁ V ŽALMOCH (1)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Heb 9,11–15; Žalm 122; Žalm 15; Žalm 24; 2Moj 33,18–23; Žalm 5, Ž 51,9–17

ÚVODNÝ TEXT

Potom som videl: Hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyri-tisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca. (Zj 14,1)

Pri štúdiu Písma sme mohli zistiť a uvedomiť si, že príbehy Starej zmluvy nám pomáhajú pochopiť symboly použité v knihe Zjavenie. Robili by sme však chybu, keby sme sa sústredili len na samotné príbehy. Pri výklade prorociev nám totiž pomáhajú všetky časti Starej zmluvy.

Jedným z mimoriadne bohatých zdrojov informácií je Kniha žalmov, zbierka posvätnéj poézie, ktorá skúma mnohé ľudské skúsenosti a možné interakcie s Bohom – od sklúčenosti z hriechu a utrpenia až po nespútanú radosť z Hospodinovej prítomnosti a z Jeho opakovaných zaslúbení odpustenia a záchrany.

Pozorné čítanie žalmov prináša detaily, vďaka ktorým kniha Zjavenie oživa. Je to tak aj v Zjavení 14, ktoré opisuje záverečné dielo cirkvi ostatkov na zemi. Boží ľud času konca dostal rovnakú úlohu ako Izrael v staroveku: máme byť svetlom pre národy, posledným milosrdným povolaním pre všetkých ľudí, aby uctievali a poslúchali svojho Stvoriteľa.

Niektoré podrobnosti uvedené v Božom *žaltári* nám môžu poskytnúť nové uvedomenie si našej úlohy v posledných chvíľach dejín zeme.

OSNOVA LEKCIE

Kniha Zjavenie je plná obrazov zo svätyne a odkazov na ňu (chrám, svietnik, oltár, archa zmluvy...). V tejto lekcii sa pozrieme, ako nám niektoré starozmluvné žalmy môžu pomôcť lepšie pochopiť túto symboliku.

- Heb 9,11–15: Novozmluvný obraz Ježiša ako nebeského Veľkňaza (nedeľa)
- Žalm 15; Zj 14,1: Obraz Božieho ľudu zhromaždeného vďaka Baránkovi v jeho svätyni (pondelok)
- 2Moj 34,5–7; Ž 119,55; Zj 14,1: Obraz chrámu a Božieho ľudu nesúceho Božie meno (utorok)
- Žalm 5; Zjavenie 14: Obraz verných klaniacich sa v chráme Bohu (streda)
- Ž 51,9–17; Zjavenie 14: Obraz Božieho ľudu, ktorý hlása evanjelium svetlu (štvrtok)

NÁŠ VEĽKŇAZ

¹¹Keď však prišiel Kristus, veľkňaz budúceho dobra, cez väčší a dokonalejší stan, nie rukou zhotovený, čiže nie z tohto stvoreného sveta, ¹²raz navždy vošiel do svätyne, no nie s krvou capov a teliat, ale so svojou vlastnou krvou, a tak získal večné vykúpenie. ¹³Veď ak už pokropenie krvou capov a býkov a popol z jalovice posväčuje poškrvnených, aby boli telesne čistí, ¹⁴o to viac krv Krista, ktorý mocou večného Ducha sám seba priniesol Bohu ako nepoškrvnenú obeť, očistí nám svedomie od mŕtvych skutkov, aby sme mohli slúžiť živému Bohu. ¹⁵A preto je prostredníkom novej zmluvy, aby prislúbenie večného dedičstva dosiahli všetci, čo sú povolani – lebo podstúpil smrť, aby ich vykúpil z previnení spáchaných počas prvej zmluvy. (Heb 9,11–15)

Keď Mojžiš dohliadal na stavbu svätostánku, nemohol si vybrať na jeho podobu akýkoľvek plán podľa svojho uváženia. Boh mu dal presný plán, podľa ktorého mal konať: „Dbaj o to, aby to všetko bolo zhotovené podľa vzoru, ktorý som ti ukázal na vrchu.“ (2Moj 25,40) V Liste Hebrejom zisťujeme, že použitý vzor odzrkadľoval realitu nebeskej svätyne.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Úvodné verše (Heb 9,11–15) opisujú Krista ako nášho Veľkňaza v nebeskej svätyni. Čo sa z toho dozvedáme o povahe Kristovho diela?

Pozemská svätyňa predznamenávala Ježišovo dielo v úžasných detailoch. O Ježišovi vydávalo svedectvo všetko, čo sa týkalo pozemskej svätyne: osoba veľkňaza, služba ostatných kňazov, zariadenie svätyne a prinášané obete a dary. V knihe Zjavenie sa nachádza veľké množstvo obrazov svätyne a odkazov na ňu. V úvodných veršoch nachádzame sviatnik svätyne. Archa zmluvy sa výslovne spomína v štvrtej kapitole. Okrem toho sa v Zjavení objavujú mnohé ďalšie odkazy na chrám. Bez pochopenia starozmluvnej svätyne je úplne nemožné pochopiť, o čom Ján píše a o čo v jeho videniach ide. Apoštol Pavol píše, že to, čo prežili Izraeliti, „sa im stalo výstrahou a nám, ktorých zastihol koniec vekov, to bolo napísané ako napomenutie“ (1Kor 10,11).

Zo štúdiá detailov svätyňovej (a neskôr chrámovej) služby sa môžeme veľa naučiť. O ďalšom dôležitom význame svätyne sa dozvedáme z knihy Žalmov, ktorá nám predstavuje osobný vzťah, ktorý mal Boží ľud k chrámu. V žalmoch napríklad vidíme, ako veľmi sa Dávid odvoláva na svätyňu a čo všetko pre neho svätyňa znamená. V žalmoch môžeme sledovať aj reakciu Božieho ľudu na konanie Mesiáša. Nejde tu len o obrazy, v ktorých môžeme zazrieť Ježiša. Dôležité je vnímať aj osobné skúsenosti tých, ktorí pochopili, čo nám Boh prostredníctvom svätyne ukazuje. Tieto pravdy nás majú nielen poučiť, ale aj inšpirovať naše kráčajenie s Bohom.

- **Prečítaj si Žalm 122. Hoci nemôžeme ísť doslovne do pozemského „domu Hospodina“ (dnes už neexistuje, a aj keby bol znova postavený na tom istom mieste, nemalo by to zmysel), ktoré odkazy nachádzajúce sa v tomto žalme môžu povzbudiť náš pohľad na Kristovo dielo? Všimni si témy pokoja, bezpečia, chvály a súdu.**

APLIKÁCIA

NA VRCHU SION

¹Hospodin, kto smie byť hosťom v tvojom stane? Kto môže bývať na tvojom svätom vrchu? ²Ten, kto žije bezúhonne, kto koná spravodlivo, kto zo srdca pravdu hovorí, ³kto neškodí jazykom, kto neubližuje druhému, kto netupí bližneho, ⁴kto pohŕda podliakom, kto ctí si tých, čo sa boja Hospodina, kto prísahu nevzmení, hoci by utrpel škodu, ⁵kto peniaze nepožičiava na úrok a proti nevinnému sa nedá podplatiť. Ten, kto takto koná, nikdy sa neskláti. (Žalm 15)

Potom som videl: Hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyritisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca. (Zj 14,1)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V Zjavení 14 vidíme Boží ľud, ktorý stojí na vrchu Sion. Pôvodný Sion sa nachádzal západne od dnešného starého Jeruzalema a bol považovaný za sídlo Božieho trónu a Jeho prítomnosti uprostred tohto ľudu. Časom sa s vrchom Sion stotožnila aj „chrámová hora“, ktorá sa pôvodne nachádzala na vrchu Morijsa.

Z tohto opisu je teda zrejmé, že Boží ostatok času konca je predstavený práve jazykom svätyně. Podobné je to vo väčšine kľúčových scén knihy Zjavenie. Vďaka Baránkovi je Boží ľud na Jeho svätom vrchu!

Prečítaj si Žalmy 15 a 24. Akú dôležitú otázku Dávid kladie? Porovnaj jeho odpoveď v týchto žalmoch s opisom ľudí stojacich na Sione v Zj 14,1–5. Aké podobnosti sa tu objavujú? Ako sa človek môže pripojiť k tejto skupine ľudí? Aký význam má skutočnosť, že na svojich čelách majú napísané meno Baránka aj meno Jeho Otca? (Zj 14,1)

Dávidov opis požiadaviek na tých, ktorí by mohli prebývať v Božej prítomnosti, je pre každého hriešnika prakticky nedosiahnuteľný. Kto z nás môže úprimne povedať, že žije bezúhonne a koná spravodlivo? Kto z nás má v srdci len pravdu (Ž 15,2)? O každom z nás, kto by sa snažil tvrdiť, že nikdy nezhrešil, Biblia veľmi jasne hovorí, že v sebe nemá žiadnu pravdu (1Ján 1,8).

Nemôžeme dospieť k inému záveru, než že je to práve Baránok, kto nám umožňuje stáť na Sione. Baránok sa v Dávidovom žalme nespomína, ale je to úplne prvá postava, ktorú Ján vidí stáť na vrchu Sion (Zj 14,1). Je to takmer, akoby Zjavenie 14 odpovedalo na Dávidovu otázku. Teraz, keď Baránok Boží stojí na vrchu Sion, teda vo svätyni, môžeme tam byť prítomní – a to len vďaka Jeho dokonalej spravodlivosti, ktorú prijímame vierou. Môžeme mať „smelú dôveru vojsť skrze Ježišovu krv do svätyně, po novej a živej ceste, ktorú nám otvoril cez oponu, čiže cez svoje telo“ (Heb 10,19.20). Akú nádej by sme mali bez Jeho krvi? Vôbec žiadnu!

APLIKÁCIA

- **Zamysli sa nad biblickými zaslúbeniami o víťazstve nad hriechom. Prečo aj napriek týmto zaslúbeniam stále zaostávame za dokonalým príkladom, ktorý nám dal Ježiš? Prečo potrebujeme Jeho dokonalý život ako „výkupné“ („výmenné“ Roh.)?**

ZÁKON V NAŠICH SRDCIACH

⁵A Hospodin zostúpil v oblaku a stál s ním tam a zavolať menom: HOSPODIN.

⁶A Hospodin idúc popri ňom volal: Hospodin, Hospodin, silný Boh ľútostivý a milosrdný, dlho zhovievajúci a veľký čo do milosti a pravdy, ⁷ktorý zachováva milosť tisícim a odpúšťa nepravosť, prestúpenie a hriech, ktorý však nijakým činom nenechá bez trestu vinného, ale navštevuje nepravosť otcov na svojich synoch i na synoch synov, na treťom i na štvrtom pokolení. (2Moj 34,5–7; Roh.)

V noci spomínam na tvoje meno, Hospodin, chcem zachovávať tvoj zákon. (Ž 119,55)

Potom som videl: Hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyri-tisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca. (Zj 14,1)

Ostatok zhromaždený na vrchu Sion má na čelách napísané meno Otca a Baránka. (Či ide o dve rôzne mená, je otáznou, keďže Ježiš je skutočným obrazom Otca!) „Meno“ v Písme znamená viac ako len pomenovanie, označenie, ktorým sa ľudia navzájom oslovujú. Meno predstavuje charakter. Aj my dodnes hovoríme, že niekto má „dobré meno“, keď si ľudia vážia jeho charakter.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si texty 2Moj 33,18–23; 2Moj 34,1–7 a Ž 119,55. Ako Hospodin reagoval na Mojžišovu žiadosť: „Ukáž mi svoju slávu!“ Čo sa dialo potom, ako Boh predstavil svoje meno Mojžišovi (2Moj 34,5)?

Niektorí si predstavujú Božiu slávu ako neprístupné, žiarivé svetlo. Hoci ide určite o priliehavý opis, vôbec nie je úplný. Hospodinova sláva je oveľa viac než len vizuálny prejav. Hospodinovou slávou je Jeho *charakter*. To isté platí aj pre Božie meno.

Keď Biblia opisuje ostatok, ktorý ma na čelách napísané Božie meno, nejde o doslovné písmená. Tento symbol vyjadruje, že Boží charakter je súčasťou nášho uvažovania, nášho hodnotového systému a nášho života. Práve tým odzrkadľujeme lásku a charakter Boha. Boli sme pritiažení do Božej blízkosti a milujeme Ho za to, kým je a čo pre nás urobil.

Všimnime si, že keď sa Hospodin predstavuje Mojžišovi, robí to v spojení s tým, že Mojžiš dostáva ďalšiu kópiu Desatora. Aj Desatoro je totiž opisom Božieho charakteru. Podobne aj ľudia, ktorí nesú Božie „meno“ v Zjavení 14, sú opísaní ako tí, čo „zachovávajú Božie prikázania“ (Zj 14,12). Všimnime si slová v Liste Hebrejom: „*Toto je zmluva, ktorú s nimi uzavriem po tých dňoch, hovorí Pán: Svoje zákony vložím do ich srdca a vpišem im ich do mysle; a na ich hriechy a ich nepravosti si už viac nespomeniem.*“ (Heb 10,16.17) Aké nádherné vyjadrenie evanjelia: hoci sa Boží zákon odzrkadľuje v našich životoch, stále potrebujeme uistenie, že Boh viac nebude pripomínať naše hriechy.

Božie meno je Jeho charakter. Boží morálny zákon je prepisom Jeho charakteru. A tí, ktorí sú zhromaždení na Božom svätom vrchu v posledných dňoch, sú naplnení láskou k Bohu, láskou prejavenu poslušnosťou Jeho zákonu.

■ **Ak sme spasení vierou a nie zákonom, aký význam má potom Boží zákon? (Pozri 1Ján 5,3.)**

APLIKÁCIA

ŽALM 5

⁸Ja však z tvojej veľkej milosti smiem vojsť do tvojho domu, s bázňou pred tebou sa budem klaňať v tvom svätom chráme. ⁹Hospodin, veď ma svojou spravodlivosťou navzdory mojim protivníkom. Urovnaj svoju cestu predomnou! ¹⁰Veď na ich ústa nieto spoľahnúť, ich vnútro — samá skaza, ich hrdlo — otvorený hrob, ich jazyk — samá úlisnosť. ¹¹Bože, odhaľ ich vinu! Nech padnú pre svoje zámary! Rozožen ich pre mnohé vzbury, lebo ti odporovali. ¹²Nech sa radujú všetci, čo sa k tebe utiekajú, a nech naveky plesajú! Ochraňuj ich a nech jasajú v tebe tí, čo milujú tvoje meno. (Ž 5,8–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Žalm 5. Dávid v týchto veršoch vykresľuje ostré kontrasty medzi tými, ktorí sú stratení, a tými, ktorí boli vykúpení. Porovnaj tento žalm s opisom v Zj 14,1–12. Aké podobnosti nachádzaš a ako to pomáha pochopiť, čo to znamená byť súčasťou hnutia Božieho ostatku v posledných dňoch?

Dávid zdôrazňuje, že u Hospodina „nešlachetný nemá miesta“ (Ž 5,5). Cieľom svätostánku bolo, aby Boh mohol prebývať uprostred svojho ľudu. To isté bude platiť o Kristovom kráľovstve (pozri Zj 21,3). Tí, ktorí sa chcú priblížiť k Božiemu trónu, musia byť vykúpení.

Za zmienku stojí aj Dávidov opis klaňania ako aktu uctievania v Ž 5,8, keďže práve uctievanie je vo veľkom spore kľúčovým problémom. V Zjavení 13 sa päťkrát nachádza sloveso „klaňať“ (vo význame *uctievať*) a posolstvo troch anjelov v nasledujúcej kapitole vyzýva svet: „Klaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd.“ (Zj 14,7) Dávid nám hovorí, že pred Hospodina predstupuje „s bázňou“. Aj posolstvo ostatku vyzýva svet: „Bojte sa Boha a vzdávajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu.“ (Zj 14,7)

Všimnime si tiež, že o vykúpených predstavených v Zjavení 14 sa hovorí, že „v ich ústach sa nenašla lož“ (Zj 14,5). Sú to pravdovravní ľudia, ktorých slová a skutky zrkadlia spravodlivý Boží charakter. Stoja v protiklade k tým, o ktorých Dávid hovorí, že „na ich ústa nieto spoľahnúť“ (Ž 5,10).

V tejto kľúčovej časti Zjavenia Ján predstavuje úžasnú scénu: obyčajní hriešnici boli vyťahnutí z pazúrov smrti a teraz majú výsadu stáť v Božej prítomnosti. O toto právo sa nijako nezaslúžili. Dostávajú ho vďaka skutočnosti, že Baránok Boží — spravodlivý Syn človeka — tam stojí s nimi. Dostali odpustenie a sú vykúpení. Nemusia už niesť svoju vinu (porovnaj so Ž 5,11), pretože ju za nich niesol Boží Baránok (porovnaj s Iz 53,12 a 2Kor 5,21).

Keď je raz Božie meno vpísané do nášho srdca, je ťažké mlčať. Boží ľud odovzdáva poslednú ponuku milosrdenstva „mohutným hlasom“ (Zj 14,7). „Nech sa radujú všetci, čo sa k tebe utiekajú, a nech naveky plesajú! Ochraňuj ich a nech jasajú v tebe tí, čo milujú tvoje meno.“ (Ž 5,11)

APLIKÁCIA

- Predstav si, že stojíš pred svätým a dokonalým Bohom na súde, pričom On vidí každý skutok, ktorý si kedy vykonal. Čo nám táto predstava hovorí o tom, že nevyhnutne potrebujeme Kristovu spravodlivosť?

„CHCEM UČIŤ NEVERNÝCH TVOJIM CESTÁM“

⁹Zbav ma hriechu yzopom a budem čistý, umy ma a budem belší ako sneh!
¹⁰Daj mi počuť slová radosti a potešenia, nech zajasajú kosti, čo si zdrvil.
¹¹Zakry si tvár pred mojimi hriechmi a zotri všetky moje viny! ¹²Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného ducha! ¹³Neodvrhni ma od seba, neodnímaj mi svojho svätého ducha! ¹⁴Vráť mi radosť z tvojej spásy a podopri ma duchom poslušnosti! ¹⁵Chcem učiť neverných tvojim cestám, aby sa hriešnici obrátili k tebe. ¹⁶Vytrhni ma z viny krviprelievania, Bože, Boh mojej spásy, nech zaplesá môj jazyk nad tvojou spravodlivosťou! ¹⁷Pane, otvor mi pery a moje ústa budú ohlasovať tvoju chválu. (Ž 51,9–17)

Potom, čo sa Hospodin zjavil Izaiášovi v scéne v trónnej sále (Iz 6,1–8), a potom, čo mu jeden zo serafov oznámil: „zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený“, odpovedal na Božie volanie slovami: „Hľa, tu som, pošli mňa!“ (Iz 6,8) Prorok pochopil, že jeho vzťah s Bohom sa napravil. A hoci si Izaiáš uvedomuje svoje chyby, je pripravený pracovať pre Hospodina.

My sme v úplne rovnakej situácii. Ako by sme mohli ohlasovať záchranu druhým, ak by sme ju sami neprijali? Dobrou správou je, že toto očistenie od hriechu a viny môžeme mať vierou v Ježiša a v to, čo pre nás urobil.

Čo Dávid sľubuje v úvodnom texte (Ž 51,9–17)? Čo hodlá urobiť, keď bude omilostený a očistený od svojho hriechu?

Byť povolaný do Božej prítomnosti v konečnom dôsledku znamená byť vyslaný späť. Boh vo svojej múdrosti poveril vykúpených, aby slúžili ako jeho primárny hlas padlému svetu. V určitom čase dejín bude vplyv Jeho ľudu na zemi silne cítiť. Zjavenie 18,1 nám hovorí, že Jeho naliehavá záverečná výzva obyvateľom hriechom poznačenej planéty osvetlí celý svet.

„Len čo človek príde ku Kristovi, rodí sa v ňom túžba oznámiť iným, akého vzácneho priateľa našiel v Ježišovi. Spásna a posväcujúca pravda nemôže zostať zavretá v jeho srdci. Ak nosíme rúcho Kristovej spravodlivosti a tešíme sa z prítomnosti Jeho Ducha, nebudeme môcť mlčať. Ak sme okúsili a videli, že Pán je dobrý, budeme mať o čom hovoriť. Budeme k nemu pozývať iných, ako keď Filip našiel Spasiteľa.“ (SC 78; CK 53)

Základom posolstva troch anjelov je „večné evanjelium“ (Zj 14,6). Správa o spasení v Ježišovi Kristovi, ktorá tvorí podstatu evanjelia, zaznieva teda ešte pred tým, než zaznie výzva uctievať Toho, „ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd“ (Zj 14,7), alebo než zaznie správa o páde Babylona (Zj 14,8), alebo výstraha pred uctievaním „šelmy a jej obrazu“ (Zj 14,9). Evanjelium stojí na prvom mieste, pretože varovania a výzvy troch anjelov sú vlastne posolstvom nádeje a zaslúbenia. Tí, čo toto posolstvo hlásajú, prežívajú nádej v Ježišovi a v tom, čo pre nich urobil. Okrem „večného evanjelia“ v skutočnosti nemáme nič, čo by stálo za to svetu oznámiť.

- Uvažuj o tom, aký veľký dôraz je v Zjavení 14 položený na „večné evanjelium“. Text sa o ňom zmiňuje skôr, než zaznie posolstvo troch anjelov. Čo nám to hovorí o dôležitosti práve *dobrej správy*?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„V Dávidových žalmoch je vystihnutá celá škála skúseností, od hlbokého vedomia viny a sebaodsúdenia po najvznešenejšie vyznanie viery a najrúčnejšie spoločenstvo s Bohom. Zo záznamu o Dávidovom živote je zrejmé, že hriech prináša len hanbu a žiaľ a že Božia láska a Božie milosrdenstvo prenikajú do najväčších hĺbok, z ktorých Boh dvíha kajúcného človeka, aby vierou mohol byť prijatý medzi Božie deti. So všetkých ubezpečení Božieho slova je záznam o Dávidovom živote jedným z najdojímavejších svedectiev o Božej vernosti, spravodlivosti a o Božom milosrdenstve. ... *Svojmu sluhovi Dávidovi som prisahal... takže moja ruka bude stále pri ňom i posilní ho moje rameno... vernosť a milosť moja bude s ním a v mojom mene vyvýši sa jeho roh. Položím jeho ruku na more a na veľtok jeho pravicu. Bude na mňa volať: Ty si otec môj, môj Boh a skala mojej spásy. Ba ustanovím ho prvorodeným, najvyšším pre kráľov zeme. Naveky zachovám mu svoju milosť a moja zmluva ostane s ním pevná.*“ (Ž 89,4.22.25–29)“ (PP 754.755; PP 574.575)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ľudstvo žalostne zlyhalo pri dodržiavaní zmluvy, ktorú s nami uzavrel Boh. Dávid bol „muž podľa Božieho srdca“. Aj napriek niektorým fatálnym chybám si ho Boh používal na oznamovanie podstaty spasenia. V akom zmysle je Dávid predobrazom Ježiša, ktorý v náš prospech dokonale dodržiaval Božiu zmluvu? A prečo je to, čo Ježiš urobil v náš prospech, našou jedinou nádejou?
2. Ktoré pasáže v žalmoch považujete za odzrkadľujúce skúsenosti, ktorými ste sami prešli? Prečo je toto poznanie pre vás dôležité?
3. Prečo sa žalmy tak často zmieňujú o chráme? Čo sa môžeme naučiť z Dávidovej lásky k svätyni? Ako nám to môže pomôcť vážiť si to, čo máme v Ježišovi, ako našom nebeskom Velkňazovi, ktorý „je po Božej pravici a prihovára sa za nás“ (Rim 8,34)? Prečo aj my ako vykúpení ľudia potrebujeme Krista, aby sa za nás prihováral v nebi?
4. V súvislosti s vyššie uvedeným citátom z knihy Ellen Whiteovej uvažujte o vašej vlastnej skúsenosti s tým, ako „Boh dvíha kajúcného človeka, aby vierou mohol byť prijatý medzi Božie deti“ po „hanbe a žiali“ spôsobených hriechom?